

Corneliu Ștefanache, o evocare...

Călin CIOBOTARI

Era o zi de iunie a anului 2008. Noaptea plouase, iar acum, în pârgh de dimineață, aerul avea o prospețime aparte. La început, ne-am zis să urcăm Copoul pe jos, agale, dar pentru că se făcuse deja târziu, și maestrul pesemne că ne aștepta, am luat un taxi. Lucian Vasiliu avea un soi de emoție pozitivă, accentuată cumva de luminozitatea neobișnuită a acelei dimineți straniu de frumoase. Cumpăraseră câteva pachete de țigări Monte Carlo, pe care le pusese în geanta de umăr, alături de exemplare din *Dacia literară*. Mi-am verificat încă o dată reportofonul, aparatul foto, lista imaginară de întrebări pe care mă gândisem să le adresez. Și am plecat către o întâlnire ce avea să fie, cine ar fi crezut?!, ultima...

Corneliu Ștefanache ne aștepta, într-adevăr, cu un fel de falsă nepăsare afișată în gesturile-i largi, de gazdă universală. Purta un halat ce cădea neglijent pe trupul său slăbit de boală. Intram pentru întâia oară în curtea casei sale din vârful Copoului și, ca un tren de noapte, mă izbea mirosul popoarelor de flori ce locuiau în straturi geometric aranjate, într-o furibundă și, totuși, tandră îmbrățișare de culori. Am avut o strângere de inimă, cam ca atunci când te doare frumusețea a ceva ce iubești.

Don Corneliu avea emoții mai mari decât ale noastre. Făcuse din timp cafea și acum aducea ceașcă după ceașcă. Își controla cu demnitate tremurul mâinilor, glumind autoironic. Era palid și părea foarte singur. Am mutat o masă cu umbrelă, gen terasă, în mijlocul curții, ne-am muiat buzele în cafele, am aprins țigările. Nu mai știu prea bine despre ce am vorbit până să începem interviul propriu-zis. Nici măcar nu știu dacă nu cumva am tăcut toți trei, ca într-o îngândurare plurală. Umbrela era roșie, masa era roșie, scaunele erau roșii, astfel încât chipurile noastre păreau aproape spectrale, în contrast violent cu verdele crud al verdețurilor din preajmă. Se țesea o atmosferă stranie, de timp blocat, înțepenit în zațuri și scrumiere, ca și cum odată intrați pe poartă am fi pășit într-un alt ritm existențial, într-un paralelism ontic.

Despre cât era de singur și de trist Corneliu Ștefanache ne-am dat seama abia în clipa în care am deschis reportofonul și cuvintele scriitorului au început să se prăvălească

peste lucrurile lumii. Vorbea cu nesăț, vorbea cu pofta celui care atâta timp tăcuse, vorbea cu ticurile-i verbale consacrate ce confereau rostirii farmec și personalitate. Îl priveam uluit în ipostaza aceasta în care nu-l mai văzusem, transportându-se pe sine în geografii ale trecutului, respirând în acel trecut, animat de gânduri, persoane, fapte ce păreau că defilează, se prezintă la raport în fața celui ce le scotea din bezne.

Înclin să cred că, în acele momente, Corneliu Ștefanache nu mai dădea niciun interviu. Corneliu Ștefanache își povestea pur și simplu viața, trăia pentru a-și povesti viața, cum ar fi spus Marquez. Intervențiile mele aveau un rol pur simbolic, de dirijare formală a gândului și a narațiunii. Optasem, de dragul unei cât mai riguroase organizări a discuțiilor, pentru o structurare cronologică a temelor ceea ce, inevitabil, făcea din maestru un spectator al propriei sale vieți.

Credeam, întâi, că privește în gol. Foarte târziu, către finalul dialogului nostru, am înțeles că, de fapt, Corneliu Ștefanache privise tot timpul în cel mai plin dintre plinurile cu putință, adică în sine.

Trăia intens fiecare cuvânt pe care îl rostea. Fruntea lui înaltă oglindea fidel emoțiile. Uneori tresărea, ca strigat de o voce îndepărtată, alteori îl vedeam întinerind, la propriu, sub impresia alertă, imediată, a vreunei amintiri de acum câteva decenii. Fuma mecanic, țigară după țigară. Uitat, scrumul ajungea de jumătate de deget, apoi cădea la întâmplare, într-o sinucidere personală cu izbăvire de cenușă.

Aproape că se făcea de prânz când am plecat. Corneliu Ștefanache ne-a condus până la poartă, vorbindu-ne acum, aproape șoptit, despre flori și despre un prezent în care nu mai era loc decât de așteptarea sfârșitului. Îl simțeam vlăguit, trist, golit. Deși afară era tot mai cald, își strângea halatul în jurul trupului, sub răsuflările unui frig interior. Ne-am dat mâinile. A lui era fierbinte.

Pe 12 ianuarie 2009, Corneliu Ștefanache n-a mai fost să fie. A murit în singurătate, ocolit de foștii prieteni, de oamenii la care a ținut și pe care, când a putut, i-a ajutat. Nici o editură nu se zbate să-i reediteze romanele, iar criticii refuză să tragă vreo concluzie din destinul literar al celui ce scria cândva *Ziua uitării...*